

Essunga kommun

Program för bredbandsutbyggnad

Fastställd av Kf § 70, 2012-10-01

2012-10-01

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND	3
1.2	FÖRUTSÄTTNINGAR.....	4
2	LAGSTIFTNING, STRATEGIER OCH PLANER	5
2.1	PLAN- OCH BYGGLAGSTIFTNING	5
2.2	STRATEGIER	6
2.3	REGERINGENS BREDBANDSFORUM	7
2.4	POST- OCH TELESTYRELSEN.....	7
3	VISION OCH MÅL	9
3.1	VISION	9
3.2	INRIKTNINGSMÅL	9
3.3	MÅL FÖR FAST BREDBAND	10
3.4	MÅL FÖR MOBILT BREDBAND.....	10
3.5	BREDBANDSUTBYGGNAD	10
	INVENTERING AV KOMMUNENS BREDBAND	11
3.6	INLEDNING	11
3.7	KOMMUNENS BEFOLKNING OCH NÄRINGSLEV.....	11
3.8	BEFINTLIG IT-INFRASTRUKTUR.....	12
3.9	KONKURRENSSITUATION.....	15
4	BEHOV OCH BRISTER	17
4.1	BEHOV AV BREDBAND.....	17
4.2	NEDLÄGGNING AV TELESTATIONER	18
4.3	OMRÅDEN MED DÅLIG BREDBANDSTÄCKNING	18
4.4	OMRÅDEN DÄR NÄT INTE BEDÖMS KOMMA TILL STÅND PÅ MARKNADSMÄSSIG GRUND	19
4.5	PRINCIPER FÖR PRIORITERING AV EKONOMISKT STÖD	19
4.6	SAMVERKAN MED ANDRA KOMMUNER.....	20
4.7	SAMORDNING MED ANNAN INFRASTRUKTURUTBYGGNAD.....	20
4.8	SÄKERHET	20
5	ANSVARSRÅDEN	21
5.1	INFORMATÖR FÖR ELEKTRONISK KOMMUNIKATION	21
5.2	KOORDINATOR FÖR ELEKTRONISK KOMMUNIKATION	21
5.3	LEDNINGSSAMORDNING	22
5.4	ÖVRIGA ARBETSUPPGIFTER AVSEENDE ELEKTRONISK KOMMUNIKATION	22

1 Inledning

Programmet för elektronisk kommunikation är ett styrdokument som kompletterar den befintliga fysiska Översiktsplanen och leder till att elektronisk kommunikation tas in som en naturlig del i framtida Översiktsplaner och Detaljplaner.

Programmet vänder sig till hushåll, företag och offentliga verksamheter för att informera om befintlig och kommande bredbandsutbyggnad. Det vänder sig också till nätägare och operatörer av bredbandsnät samt entreprenörer inom området genom att fastställa ansvar och regler för den fortsatta utbyggnaden av bredband inom Essunga kommun.

Programmet visar översiktligt kommunens behov av fortsatt utbyggnad av infrastruktur för elektronisk kommunikation för perioden 2012 - 2015.

Programmet definierar och fastställer kommunens ansvarsområden inom elektronisk kommunikation för den fortsatta utvecklingen inom området. Avsikten är att kunna hjälpa olika intressenter att få svar på sina frågeställningar och att göra det enkelt för de som vill investera i utbyggnaden av bl.a. fibernät inom kommunen.

I programmet finns regler för ansökan om statliga och regionala stödmedel för utbyggnad av bredband. Dokumentet används också av Västra Götalandsregionen som underlag för beslut gällande VGR bredbandsstöd.

Programmet nämner översiktligt den lagstiftning och de nationella, regionala och lokala strategier som finns inom området. Kommunens vision och mål inom området följer därefter. Avsnittet "Inventering av kommunens bredband" återger nuläget avseende fasta och mobila nät för bredband samt konkurrensituationen mellan nätägarna i kommunen. Därefter följer ett avsnitt som går igenom behov och brister avseende elektronisk kommunikation. Kommunens ansvarsområden för det fortsatta arbetet med elektronisk kommunikation avslutar dokumentet.

I bilagorna finns kontaktpersoner för olika ansvarsområden och en sammanställning över statliga och regionala stödmedel inklusive regler och förfarande för ansökan. Där finns också en beskrivning av ett koncept för fiberföreningar och den aktuella prioriteringsordningen för utbyggnaden av bredband.

1.1 Bakgrund

Arbetet görs för att skapa förutsättningar för mer och kraftfullare bredband i kommunen. Detta är en av förutsättningarna för bättre näringslivsutveckling, långsiktigt hållbar utveckling med mindre resande, samt för att undvika ett digitalt utanförskap i de områden som är de minst kommersiellt intressanta att bygga ut bredbandsnätet.

Kommunernas roll på bredbandsmarknaden har alltmer klarnat och detta tillsammans med den utveckling som har skett på bredbandsmarknaden, ny Plan- och Bygglag, samt signaler från svenska staten och EU, är basen för detta program.

2012-10-01

Det första programmet kallades IT-infrastrukturprogram. Detta program har fått benämningen "Program för elektronisk kommunikation". Anledningen är att infrastruktur för bredbandskommunikation tagits in som ett allmänt intresse i den nya Plan- och Bygglagen och att området där benämns elektronisk kommunikation. I detta dokument används benämningarna bredband, IT-infrastruktur och elektronisk kommunikation parallellt för att följa nu gängse språkbruk.

1.2 Förutsättningar

Den fortsatta bredbandsutvecklingen är en del av genomförandet i regeringens digitala agenda som successivt utvecklar nya digitala offentliga och kommersiella tjänster för hushåll, företag och offentliga verksamheter.

Essunga kommun strävar efter att IT-infrastrukturen i kommunen ska vara öppen och leverantörsoberoende och klara av kommunikation för framtidens slutkundstjänster till kommunens hushåll, företag och offentliga verksamheter.

Essunga kommun ser två huvudalternativ för utbyggnaden av bredband inom kommunen:

- Förstahandsalternativet är att bredbandsaktörerna på marknaden tar initiativ till och ansvar för att bygga den nödvändiga IT-infrastrukturen. Kommunens roll i detta alternativ är att aktivt, och i största möjliga mån, påverka inriktning och utformning i önskad riktning vid planering och utbyggnad. Hjälpsökande och förmedling av regionala och nationella stödmedel ingår i denna roll.
- Om den önskade utbyggnaden uteblir kan kommunen som ett andrahandsalternativ tänka sig att ta eget initiativ och ansvar för att bygga den önskade IT-infrastrukturen.

2 Lagstiftning, strategier och planer

2.1 Plan- och Bygglagstiftning

Plan- och bygglagstiftningen (PBL) spelar en viktig roll i arbetet för ett hållbart samhällsbyggande och från den 2 maj 2011 gäller en ny lagstiftning. Denna ger kommunerna ett ansvar att beakta behovet av ”elektronisk kommunikation” som ett allmänt intresse i samband med översikts- och detaljplansarbetet. Bredbandsområdet i PBL är beskrivet i ett dokument hos Boverket. Nås via följande länk:
<http://www.boverket.se/Global/Webbokhandel/Dokument/2010/elektroniska-kommunikationer-i-planeringen.pdf>

Boverket skriver följande i sin sammanfattning:

”Den nya plan- och bygglagen innehåller både möjligheter och skyldigheter att hantera elektronisk infrastruktur i den fysiska planeringen och i bygglovärenden. Elektronisk kommunikation har förts in som ett allmänt intresse och möjligheten att bestämma markreservat för anordningar för elektroniska kommunikationsnät förtydligats.

Tillgång till och planering för IT är en så viktig fråga att den självklart bör hanteras av kommunerna på liknande sätt som vägar, el och vatten i översikts- och detaljplanering. Ett IT-infrastrukturprogram är en lämplig utgångspunkt för ett tillägg till översiktsplanen beträffande IT-infrastrukturen i kommunen.

Hur anordningar för elektroniska kommunikationer kan och bör hanteras i en detaljplan hänger samman med huvudmannaskap för nätet. Markanvändningen för ett visst ändamål i en detaljplan säkerställs med användningsbestämmelser medan ett markreservat redovisas genom en egenskapsbestämmelse. Markreservat bör bara användas om det på ett rimligt sätt kan kombineras med den grundläggande markanvändningen. Om kommunen är huvudman för de allmänna platserna och ägare till marken behövs som regel inte någon särskild planbestämmelse om att den allmänna platsen får användas även för ledningsdragning.

Bygglov krävs för uppförande av radio- och telemaster eller torn. Inom område med detaljplan, krävs även bygglov för sådana åtgärder på byggnader som avsevärt påverkar deras yttre utseende. Master som ska placeras utanför område med detaljplan prövas mot bakgrund av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. i nya PBL samt mot vad som anges i kommunens översiktsplan.

Hur markåtkomst och genomförande ska gå till i samband med bredbandsutbyggnad är beroende på huvudmannaskap för anordningarna, markägoförhållandena, om det rör sig om allmän plats och om det är inom eller utanför detaljplanelagt område. Inom detaljplanelagt område, på allmän plats med kommunalt huvudmannaskap, tecknas normalt ett markavtal med kommunen. I de fall ett allmänt nät ska dras fram över kvartersmark kan nyttjanderättsavtal träffas med berörda markägare. Om något avtal inte kan träffas kan operatören ansöka om ledningsrätt enligt ledningsrättslagen. Utanför detaljplanelagt område är det samma rättsliga redskap som finns att tillgå som vid ett plangenomförande. Om avtal inte kan träffas kan ledningsrätt eller servitut normalt upplåtas och gemensamhetsanläggning kan bildas för ett enskilt gemensamt nät.”

2012-10-01

2.2 Strategier

Strategier som ska beaktas vid inventeringen av bredbandsbehoven är den nationella bredbandsstrategin och IT-infrastrukturstrategin för Västra Götaland.

2.2.1 Nationellt

I regeringens ”Bredbandsstrategi för Sverige” sägs att år 2015 ska 40 % av hushåll och företag ha möjlighet att ansluta till bredband med överföringshastighet 100 Mbps. Post- och Telestyrelsen har i sin strategiska agenda höjt målet till 55 % eftersom målet redan är uppfyllt på nationell nivå. År 2020 ska motsvarande andel vara 90 %.

2.2.2 Västra Götaland

I Västra Götaland finns en vision vid namn ”Det goda livet”. Den antogs under 2000-talets 1:a decennium. Enligt visionen skall länet ”vara en region i internationell tätposition” vad gäller IT-infrastruktur. I Västra Götaland finns också en Bredbandsstrategi som antogs av regionstyrelsen i februari 2009. Följande långsiktiga mål bör nås senast 2013;

1. *Alla medborgare och arbetsställen har möjlighet att beställa/erhålla 10 Mbps symmetriskt.*
2. *Mobilt bredband via UMTS eller annan likvärdig teknik täcker hela länet.*

Samtidigt formulerades tre kortsiktiga mål som skulle nås senast under 2011. Målen var:

1. *Alla hushåll i Västra Götaland har möjlighet till bredband med 2 Mbps nedströms under år 2009.*
Detta är i stort sett uppfyllt idag.
2. *Så många som möjligt av de 77 kvarvarande kopparanslutna Telestationerna ansluts med fiber. Som alternativ kan radiolänk med kapacitet som klarar målen nyttjas.*
Det pågår fiberföreningsarbete i 63 av 77 telestationsområden september 2012. Men genomförandet på ett antal ställen är beroende av ytterligare statligt bredbandsstöd.
3. *Radiolänkanslutna telestationer, 65 st, uppgraderas i takt med efterfrågan för att kunna stödja målet om 10 Mbps symmetriskt.*
Det pågår fiberföreningsarbete i 28 av 65 telestationer september 2012. Men genomförandet på ett antal ställen är beroende av ytterligare statligt bredbandsstöd.

Mer om Västra Götalands läns IT-infrastrukturstrategi kan nås här:

www.vgregion.se/bredband.

2012-10-01

2.2.3 Essunga kommun

Essunga kommun ansluter sig till de nationella och regionala målen och förutsätter att bidragsmedel för genomförandet görs tillgängliga via regionen, staten eller EU.

Strategin är i första hand att aktivt samarbeta med bredbandsaktörerna på marknaden och att kanalisera möjliga stödmedel till dessa med villkor så att planering och utbyggnad sker på önskat sätt.

Om den önskade utbyggnaden uteblir kommer kommunen i andra hand att ansöka om stödmedel och ta eget ansvar för att bygga den önskade IT-infrastrukturen.

Oavsett alternativ ska prioriteringsprinciperna nedan (punkt 4.5) tillämpas vid bidragsfinansierade utbyggnader.

2.3 Regeringens Bredbandsforum

Regeringens Bredbandsforum är instiftat för att stödja och främja arbetet med att nå den nationella bredbandsstrategins mål. Enligt regeringens Bredbandsforum är kommunerna en mycket viktig aktör i realiseringen av regeringens bredbandsstrategi.

Kommunerna har minst fyra roller; att som lokal offentlig aktör se till att frågor kring bredband får rätt prioritet, att som markägare möjliggöra markanvändningen för elektronisk kommunikation, att som nätägare verka på rätt nivå i värdekedjan utifrån lokala förutsättningar och att som fastighetsägare främja behovet av konkurrens och ett brett utbud.

Bredbandsforum har tillsatt ett antal arbetsgrupper. En av dessa har arbetat med att identifiera hinder för bredbandsutbyggnad. De hinder som identifierades och som kan påverkas från kommunerna är

- Kommunala ageranden som motverkar konkurrens, utbud och infrastrukturutbyggnad
- Befintlig infrastruktur utnyttjas inte effektivt
- Ogynnsamma villkor för, och rättigheter till, att få bygga ny fysisk infrastruktur
- Svagheter i avtalsprocessen avseende marktillträde
- Otillräckligt med stimulerande åtgärder i ekonomiskt ogynnsamma områden.

För kommunen gäller det alltså att i möjligaste mån underlätta för operatörer och nätägare att anlägga och driva nät så att största möjliga täckning kan uppnås.

2.4 Post- och Telestyrelsen

Post- och Telestyrelsen (PTS) har publicerat en rapport "Utbyggnad av bredband på landsbygd" där frågan om kommunalt engagemang berörs.

Några citat ur rapporten:

”För regional utveckling är en robust och säker IT-infrastruktur, dimensionerad för framtida behov av såväl kommersiella tjänster som samhällstjänster, en grundläggande

2012-10-01

faktor som kan skapa förutsättningar för en levande landsbygd med utvecklade och nya verksamheter."

"Kommunerna har både skyldighet och möjlighet att främja utbyggnad av bredband i områden som av marknaden bedöms olönsamma. Detta följer av den nya plan- och bygglagen (prop. 2009/10:170).

Exempel på olika sätt som kommuner kan främja utbyggnaden av bredband är

- Som samhällsplanerare, då kommunerna är skyldiga att beakta behov av utbyggnad, dvs. identifiera underförsörjda områden, i sin översikts och detaljplanering, reservera mark för bredbandsanläggningar m.m.
- Som markägare, då kommunen genom en policy kan klargöra hur tillgången till kommunal mark kan tillgodoses.
- Att verka för samordning av grävningsarbeten och samförläggning av ledningar.
- Att engagera sig i utbyggnad genom samverkan mellan privata och offentliga aktörer av t.ex. byanät. Då kan kommunen stimulera, stödja och tillhandahålla övergripande planeringsstöd.
- Att klargöra med vilken finansiering lokala utbyggnadsprojekt kan komma till stånd. Kommunen kan erbjuda information om olika finansieringskällor som strukturfondsmedel, statliga stödmedel, kommunala och privata medel, samt vilka av dessa som kan komma i fråga."

2012-10-01

3 Vision och mål

3.1 Vision

Kommunens övergripande vision är:

Genom närheten i vår kommun skapar vi kreativa och meningsfulla möten där idéer förverkligas och människor och företag utvecklas.

När det gäller elektronisk kommunikation följer här ett citat från regeringens Bredbandsstrategi:

"Sveriges samlade nationella tillväxt är beroende av den tillväxt som skapas lokalt och regionalt. Konkurrenskraftiga regioner och individer är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt Sverige. En effektiv och säker infrastruktur för bredband främjar regional utveckling och bidrar till att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt i hela landet."

Ur ovanstående formuleras kommunens vision för elektronisk kommunikation:

Essunga – en drivande och nytänkande kommun där effektiv och säker elektronisk kommunikation skapar goda förutsättningar för att verka och leva i kommunen.

3.2 Inriktningsmål

Kommunens övergripande inriktningsmål är:

Företagsklimatet skall vara så gott att etablerade företag stannar kvar och utvecklas, och att nya företag finner det fördelaktigt att etablera sig här.

Kommuninvånarantalet skall öka. Kommunen skall vara så attraktiv så att den som flyttat hit och bor här vill stanna kvar.

Det skall finnas ett bra och varierat utbud av boende. Kommunens invånare skall kunna bo i attraktiva lägen och trygga miljöer.

Stallaholmsområdet skall bli en spjutspets för kultur, fritid och friskvård, och närheten till Nossan skall tas tillvara.

Vårt gemensamma ansvar är god hälsa och trygghet åt alla kommuninvånare.

Barn och unga skall ha bra uppväxtvillkor.

Människors möten är viktiga i vår kommun.

Kommunen skall uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Kommunen har inga särskilda inriktningsmål för elektronisk kommunikation. I strategiska planen anges dock följande:

Med dagens mått mätt är tillgängligheten för IT hygglig i kommunen men regeringens målsättning med att alla skall ha tillgång till bredband på 100 Mb/s år 2020 är vi självklart inte i närheten av. Frågorna bör bevakas och bildandet av bredbandsföreningar stimuleras.

2012-10-01

Kommunens strategi är att:

I samverkan med regionen och privata aktörer skall vi arbeta för god tillgänglighet i hela kommunen till IT-nät med bra kapacitet.

3.3 Mål för fast bredband

Minst ett fiberbaserat bredbandsnät ska erbjuda anslutning till samtliga hushåll, företag och offentliga verksamheter, både i tätbyggt och glesbyggt område.

Kapaciteten i bredbandsnäten ska minst uppfylla de regionala och nationella strategiska målen.

Minst ett sådant nät i glesbyggt område skall erbjuda ett tjänsteutbud som motsvarar genomsnittet på marknaden. Kostnaden för tjänster i glesbyggt område ska inte avsevärt överstiga kostnaden i tätbyggt område.

3.4 Mål för mobilt bredband

Målet för mobilt bredband utgår från att användaren verkligen är mobil och vill använda tjänsterna från olika platser och med mobil utrustning.

Målet är att minst ett mobilnät erbjuder tjänster med kapacitet motsvarande dagens Turbo 3G+ som tillåter maximalt 10 Mbps till användaren och 2 Mbps från användaren. Det innebär att den upplevda kapaciteten till användaren blir 2 - 10 Mbps beroende på belastning på nätet och avstånd till basstation.

3.5 Bredbandsutbyggnad

Utbyggnaden av bredbandsnäten sker etappvis i enlighet med kommunens prioriteringsprinciper (punkt 4.5).

Kommunen bidrar i första hand genom aktivt samarbete med marknadens aktörer. I andra hand bygger kommunen ett gemensamt bredbandsnät i egen regi.

2012-10-01

Inventering av kommunens bredband

3.6 Inledning

Avsnittet återger nuläget (kvartal 3, 2012) avseende fasta och mobila nät för bredband samt konkurrenssituationen mellan nätägarna i kommunen. Avsnittet inleds med en översiktskarta och några av nyckeltalen avseende kommunens befolkning och näringsliv.

3.7 Kommunens befolkning och näringsliv

3.7.1 Folkmängd

Den 31 december 2011 fanns det 5 493 invånare i Essunga kommun enligt SCB. Det är en minskning med 71 personer sedan föregående årsskifte.

3.7.2 Hushåll

Merparten av kommunens invånare bor i småhus. Nybyggnationen av bostäder 2008 – 2010 har enbart varit småhus, 31 st. Essunga Bostäder AB är kommunens allmännyttiga fastighetsbolag som bygger, förvaltar och hyr ut bostäder i Nossebro, Essunga Kyrkby och Fåglum. Övriga fastighetsägare är bland andra Nossans Fastighets AB, Nossebo Fastighets AB, Höglund & Gustafsson AB, Klåva Fastigheter och BRF Fänkålen.

Essunga Bostäder AB har kabel-TV från Nossebro Energi i Nossebro tätort. Övriga har bredbandsnät baserade på telefontrådar (ADSL).

3.7.3 Näringsliv

Kommunen har en mångfald av företag inom både tillverknings- och tjänstesektorn. De allra flesta är småföretag.

Några av de större företagen är AB Dahrenråd, Componenta, Ginza AB, Bala Agri och Flexus Bala

De fem största näringsgrenarna i kommunen 2009, räknat i antal anställda, är (källa SCB Kommunfakta 2011):

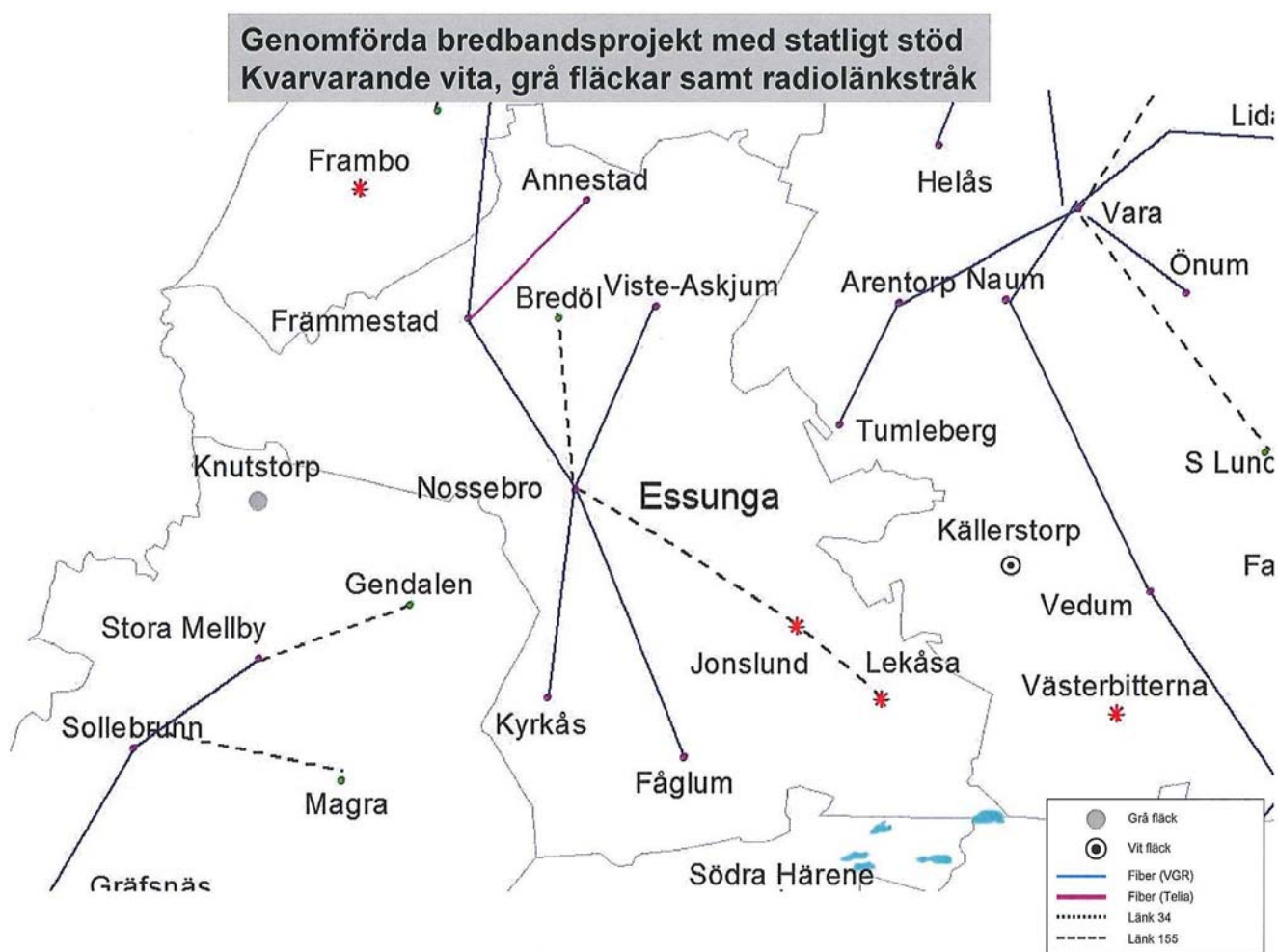
1. Tillverkning och utvinning
2. Vård och omsorg
3. Handel
4. Utbildning
5. Jordbruk, skogsbruk och fiske
6. Byggverksamhet.

2012-10-01

3.8 Befintlig IT-infrastruktur

3.8.1 Nätägare fasta nät och radiolänkar

Nedanstående bild visar några av de nät som finns i kommunen, men är inte en fullständig karta över alla nät och deras sträckningar.

Figur 1, Fasta nät och radiolänkar, källa VGR

Blå sträckor på kartan ovan är de som byggdes efter den första upphandlingen av utbyggnad av IT-infrastruktur i början av 2000-talet. Upphandlingen vanns av det privata bolaget CSIT, vars verksamhet idag drivs under namnet Quadracom.

De lila sträckorna har Skanova byggt ut med egen finansiering.

De små röda prickarna visar telestationer som nås med hjälp av denna nätutbyggnad.

Stjärnformade röda prickar visar telestationer som har byggts ut av Telia senare.

Skanova äger mer nät som inte finns med på kartan.

2012-10-01

En lokal aktör som äger ett stort nät är Nossebro Energi. Det är egentligen ett elinstallations- och entreprenadföretag men har lång erfarenhet av förläggning och installation av fiber och äger ett fibernät inne i Nossebro tätort sedan 1990-talet. Nossebro Energis nät når i dagsläget ca 60 000 företags- och privatkunder i Essunga och angränsande kommuner. Operatör i nätet är Openbit. Nossebro Energi har sedan tidigare använt radiolänkar men byter nu ut dem mot fiber eftersom det är en stabilare och mer framtidssäker teknik. Nossebro Energi har dragit nytt kanalisationsystem åt idag drygt 500 kunder för kabel-TV i Nossebro, Essunga och Malma. Det finns en fiberförening i nordvästra delen av kommunen, Hyinga-Längnum med totalt drygt 100 kunder varav merparten finns i Grästorps kommun. 12 kunder finns i Essunga kommun. Openbit är i dagsläget ensam tjänstleverantör men nätet är även öppet för andra leverantörer.

Obs!! Bif karta

2012-10-01

De senaste årens bredbandsutbyggnad gör att tillgången till bredband i kommunen har ökat men är långt från de nationella målet 2020. Enligt PTS bredbandskartläggning från 2011 är tillgången där man bor med permanent adress:

- ADSL 97,5 % för befolkningen som helhet och 96 % för arbetsställen.
- Mobilt bredband har 100 % täckning med 3G och Net1.
- Mobilt bredband med 4G finns inte alls ännu.
- Fiberuppkoppling har 3,2 % av befolkningen och 4,2 % arbetsställen.

När det gäller höga uppkopplingshastigheter är tillgången:

- Andelen som har 3Mbit nedströms är 100 % i Essunga.
- Andelen som har 10 Mbit/s medströms är 75 % för befolkningen och 58 % för arbetsställen.
- Andelen som har 50 Mbit/s (statens mål i verkligheten just nu) är 3,2 % för befolkningen och 4,2 % av arbetsställen.

Samtliga siffror från Post & Telestyrelsens bredbandskartläggning för 2011.

3.8.2 Nätägare mobila nät

De mobila bredbandsnäten byggs ständigt ut till större täckning och högre hastigheter. Den täckning som gäller för Essunga kommun framgår av mobiloperatörernas kartor.

Kartorna kan nås på mobiloperatörernas webbsidor och är teoretiska beräkningar av möjliga uppkopplingshastigheter. Beräkningarna kan skilja sig från de verkliga uppkopplingsmöjligheterna beroende på ett antal saker, bland annat:

- Om man är inomhus, utomhus eller i en bil.
- Om man använder mobilterminalen som den är eller om man har en extern antenn inkopplad.
- Vilken mobil eller terminalutrustning man använder sig av.

4G utbyggnaden pågår för fullt under 2011, 2012 och 2013 från samtliga operatörer. Under 2014 kommer man att veta hur kraftfullt detta nät blir. Tekniken i sig är dramatiskt mycket bättre än nuvarande 3G när det gäller kapacitet och svarstider.

2012-10-01

3.8.2.1 TeliaSonera/Skanova

Utbredningen av Telias mobilnät framgår av täckningskartan på deras webbplats, www.telia.se. Alla telestationer i kommunen utom Barne-Kyrkås har fiber och ADSL. Annestadsby har fiber men inte ADSL från Telia.

En utbyggnad av deras 4G-nät inom kommunen kan komma att ske under programperioden.

3.8.2.2 Tele2

Karta över Tele2s mobiltäckning finns på deras webbplats, www.tele2.se.

För Tele2 kommer en utbyggnad av 4G-nätet att ske under programperioden.

Tele2 och Telenor samarbetar under namnet Net4Mobility med utbyggnaden av 4G.

3.8.2.3 Telenor

Karta över Telenors mobiltäckning finns på deras webbplats, www.telenor.se. Även för Telenor kommer en utbyggnad av 4G-nätet att ske under programperioden.

Tele2 och Telenor samarbetar under namnet Net4Mobility med utbyggnaden av 4G.

De kommer även att slå samman sina nät under hösten 2012 vilket bör innebära bättre täckning och bättre kapacitet för bägge operatörernas kunder.

3.8.2.4 Tre

Karta över Tre:s mobiltäckning finns på deras webbplats, www.tre.se. Tre har inte lanserat något 4G-nät, men utvecklar 3G så att prestanda i praktiken blir likvärdig med andra teleoperatörers mobila bredband.

3.9 Konkurrenssituation

3.9.1 Fasta bredbandsnät

Konkurrens på nätnivå finns i de fasta bredbandsnäten mellan Skanovas och Quadracoms nät. Båda dessa nätägare erbjuder fiberaccess i vissa områden och kopparaccess (ADSL) i hela kommunen (med vissa undantag). I Nossebro tätort finns också Nossebro Energis fibernät som erbjuder ett tredje alternativ.

Kabel-TV-näten från Fastbit kan också användas för överföring av bredbandstjänster.

3.9.2 Mobila bredbandsnät

Konkurrens på nätnivå finns i de mobila bredbandsnäten mellan TeliaSonera, Tele2 och Telenor. (Utbyggnad av 4G-nät i frekvensområdet 800/900 MHz kommer att ske under programperioden vilket väntas ge god kapacitet med täckning som motsvarar dagens GSM-täckning 2G).

2012-10-01

3.9.3 Tjänster och Kommunikationsoperatörer

I Skanovas nät finns framförallt Telias tjänsteutbud för hushåll och företag. Men alla marknadens stora aktörer, hyr fiber och koppar från Skanova i någon omfattning.

I Quadracoms nät finns i nuläget (kvartal 1 2012) Internettjänster från Tele2 och telefonitjänster från Riksnet för alla privatkunder. I den fiberbaserade delen av nätet (Nossebro tätort) finns också TV-tjänster från Sappa. Quadracom har totalt sett ett stort tjänsteutbud. Fler tjänsteleverantörer väntas börja leverera tjänster i Essunga kommun under programperioden.

Under 2012 har det utkristalliserat sig en tydligare kommunikationsoperatörsmarknad. En kommunikationsoperatör (KO) är en operatör som packar in egna och andras tjänster i en plattform. Genom anslutning mot en KO kan man nå flera olika tjänster avseende både Internet, telefoni och TV. Fiberföreningarna har i Landsbyggsprogrammet krav på att upphandla en KO. Följande KO finns på marknaden hösten 2012.

- Open Universe, ägs av Telenor/bredbandsbolaget, köpt upp Sveriges första KO, OpenNet, och saluför Telenor och bredbandsbolagets tjänster
- Telia Operator Business, ägs av Telia och saluför bl a Telias tjänster
- ITUX, ägs av Comhems moderbolag och saluför bl a Comhems tjänster
- Q,market. Quadracom med nya ägare i form av Tele2 moderbolag. Saluför bl a Tele2s tjänster
- Fastbit, regionalt, kommunal ägt bolag, som saluför ett stort utbud av tjänster utan inblandade ägarintressen.

2012-10-01

4 Behov och brister

4.1 Behov av bredband

Generellt för både hushåll och företag kan sägas att allt fler använder sig av elektronisk kommunikation i allt större utsträckning. Myndigheter och företag tillhandahåller mer och mer av sin service och information via elektronisk kommunikation. I och med denna utveckling kommer kraven på rörliga bilder med god kvalitet, hämtning av filer, mm, att öka bandbreddskraven väsentligt de närmaste åren. Samtidigt kommer behovet av att vara ständigt uppkopplad att öka bland allmänheten. Unga människor som flyttar till eget boende förutsätter idag att det finns möjlighet till bra bredband oavsett om de flyttar till en lägenhet i stan eller till ett hus på landet.

Denna utveckling fortsätter. Därför bör man skynda på övergången från bredbandsnät med kopparaccess (ADSL) till bredbandsnät med fiber ända ut till slutkunden.

4.1.1 Hushåll

Den snabba utvecklingen av tjänster via elektronisk kommunikation, där tillgången till tjänster för strömmande medier blir en allt större andel, innebär att allt fler hushåll behöver allt mer bandbredd.

4.1.2 Företag

Även för företag ökar kraven på hög bandbredd i takt med den kommunikationstekniska utvecklingen. Fler och fler företag jobbar med olika typer av media, även strömmande media. Handhållna/mobila utrustningar används allt mer och hanterar allt oftare strömmande media. Det gör att det förutom fasta bredbandsnät med god kapacitet också måste finnas god mobil täckning och kapacitet där de anställda rör sig.

En trend inom näringslivet är att allt fler får möjlighet att jobba hemifrån i viss utsträckning. Detta innebär en större flexibilitet för den enskilde och kan underlätta planeringen av vardagen för många. Samtidigt är det positivt ur miljösynpunkt då vissa yrkeskategorier kan slippa att resa till sin arbetsplats alla dagar. För de företag vars anställda kan jobba hemifrån gäller det att ha sådana kommunikationstekniska lösningar att personalen på ett enkelt men säkert sätt kan komma åt företagets datasystem.

4.1.3 Offentliga verksamheter

Kommunens förvaltningsnät är utbyggt till i stort sett samtliga verksamhetsställen inom kommunens geografiska område, men kapaciteten är på många platser otillräcklig på grund av att anslutningen är baserad på ADSL eller radiolänkar med för liten kapacitet. Det är viktigt för att kunna bedriva en effektiv verksamhet att det finns tillräcklig kapacitet för samtliga verksamhetsplatser oavsett var de är placerade i kommunen. Allt fler verksamhetsställen bör därför anslutas med fiber i takt med att fibernäten byggs ut.

2012-10-01

4.2 Nedläggning av telestationer

Skanova har ett nationellt fibernät till vilket de allra flesta telestationer är anslutna. Från respektive telestation finns telefontrådar (kopparaccess) ut till nästan alla hushåll, företag och offentliga verksamheter. Nätet byggdes från början för telefoni men bär numera också stora mängder datatjänster via en teknik som kallas ADSL. Kapaciteten via ADSL är begränsad och minskar med ökat avstånd från telestationen. Det finns nyare tekniker kallade VDSL som har högre kapacitet på korta avstånd men samma begränsningar på långa avstånd.

Ett antal telestationer saknar anslutning till det nationella fibernätet. Skanova planerar att successivt lägga ned dessa när underhållskostnaden för kopparnätet blir så stor att de blir olönsamma. Två av dessa ligger i Essunga kommun, Annestad och Kyrkås, se mer om detta nedan.

Inga fiberanslutna telestationer läggs ner med nuvarande planering. Om en telestations kopparaccessnät läggs ned så småningom kommer fiberanslutna telestationers fiberpunkt att finnas kvar. Fiberpunkten kan då användas som anslutningspunkt för framtida fiberföreningar.

4.3 Områden med dålig bredbandstäckning

Enligt VGR:s definition utgörs kommunikationsmässigt vita fläckar av områden där trådbunden bredbandsinfrastruktur inte finns att tillgå. Grå fläckar är områden där ADSL är utbyggd, men där telestationen endast är ansluten med koppar, vilket gör att den uppkopplingshastighet som är tillgänglig för slutkunderna är kraftigt begränsad, ofta till maximalt 2 Mbps nedströms.

Inga områden i Essunga kommun är av PTS angivna som helt utan bredband, utan det ska alltid finnas tillgång till någon slags mobilt bredband. Frågan är dock vilken hastighet man kan komma upp i långt ute på landet och vilken stabilitet lösningen har.

2012-10-01

4.4 Områden där nät inte bedöms komma till stånd på marknadsmässig grund

Hela kommunen bedömdes i det förra IT-infrastrukturprogrammet som ett område ointressant för utbyggnad av marknaden. Så illa är det inte idag. Kommunen med ett bra läge vid E20 har ett bredbandsläge ungefär i snittet av kommunerna i Västra Götaland. Däremot har kommunens glest befolkade områden klart sämre bredbandsmöjligheter jämfört med våra tätorter.

När det gäller så kallade fiberföreningar finns, som nämnts i avsnitt 3.8.1 en fiberförening, Hyringa-Längnum i Essunga kommun.

Denna fiberförening är det goda exemplet som förhoppningsvis kommer att följas av flera liknande initiativ. Föreningen omfattar 109 anslutna hushåll och det finns stort intresse från boende utanför området att också ansluta sig.

4.5 Principer för prioritering av ekonomiskt stöd

För de områden där marknadsaktörerna inte förser boende och företag med framtidssäkra bredbandsanslutningar, kan det bli aktuellt att gå in med ekonomiskt stöd i olika former. De medel som kan göras tillgängliga räcker sannolikt inte på långa vägar för att stödja alla projekt. En prioritering måste då göras och en princip formuleras som är både logisk och så rättvis som möjligt.

Prioritering av ekonomiskt stöd till olika områden baseras på nedanstående rangordnade faktorer. Även om ett område/en fiberförening uppfyller ett kriterium högt upp i listan är det ändå en total sammanvägning av alla punkterna nedan som avgör den slutliga prioriteringen mellan områdena.

1. Område där Skanova stänger kopparnätet och mobil täckning/kapacitet är dålig
2. Låg kapacitet på nuvarande bredbandslösning
3. Nå fiberföreningar och andra lokala huvudmän (t ex exploitörer)
4. Närhet till befintligt fibernät
5. Möjlighet till samförläggning (elnät, fjärrvärme, VA)
6. Företagande inom området
7. Kommunala tomter som säljs med fiberanslutning
8. Områdets storlek.

2012-10-01

4.6 Samverkan med andra kommuner

Samverkan mellan kommunerna och med VGRs regionutvecklingssekretariat är av stor vikt för att kommunerna ska ha samsyn på den framtida bredbandsutvecklingen och ett mer omfattande regionalt samarbete.

Efter hand som fibernät byggs ut på landsbygden blir frågan om samverkan mer aktuell, då det kan hända att områden i en kommun lättast ansluts från en annan kommun. Likaså kan lokala fiberföreningar ibland omfatta områden som sträcker sig över en kommungräns.

4.7 Samordning med annan infrastrukturutbyggnad

Vid all planering för utbyggnad eller underhåll av gator, fjärrvärme, VA eller andra ledningsnät ska möjligheten till samordning med utbyggnad av bredband studeras i enlighet med den nya Plan- och Bygglagen.

Det är viktigt att etablera samarbete i positiv anda med samtliga ägare av ledningsnät och att göra det enkelt för de som vill investera.

I dagsläget lägger Nossebro Energi tomslang för bredband i samband med all grävning som sker oavsett ändamål. Detta gör att Nossebro Energi bygger upp ett ägande av ett kanalisationsnät som kan användas för att lägga egen fiber eller upplåtas/säljas till intresserade nätägare, till exempel fiberföreningar eller operatörer/exploatörer.

4.8 Säkerhet

Samhället är idag beroende av att IT-infrastrukturen alltid är tillgänglig och kommunen bör verka för att hög driftsäkerhet i alla nät uppnås. Detta gäller såväl de publika näten som kommunens eget förvaltningsnät. Speciell vikt bör läggas vid att elförsörjningen till IT-infrastrukturens knutpunkter säkerställs så att korta strömavbrott kan överbryggas utan störning och att längre strömavbrott endast drabbar ett begränsat antal användare.

2012-10-01

5 Ansvarsområden

Kommunens ansvar för elektronisk kommunikation återges nedan uppdelat på fyra ansvarsområden. Huvudsakliga arbetsuppgifter som hör till ansvarsområdet anges också.

5.1 Informatör för elektronisk kommunikation

Ansvarig förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetsuppgifter:

- Ta emot och besvara frågeställningar från olika intressenter
- Förmedla frågeställningar till rätt ansvarsområde (vet vem som vet).
- Informera om olika former av ekonomiskt stöd
- Informera om villkor och regler för ekonomiskt stöd
- Bistå vid ansökan om ekonomiskt stöd
- Bistå vid ansökan om utbetalning av ekonomiskt stöd

5.2 Koordinator för elektronisk kommunikation

Ansvarig förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetsuppgifter:

- Bevaka marknadsutvecklingen
- Sköta marknadskontakter (kontakter med nätägare och operatörer)
- Bevaka den tekniska utvecklingen
- Se till att detaljplaner kompletteras med elektronisk kommunikation
- Regional samverkan.
- Upphandling av elektronisk kommunikation när kommunen gör detaljplan/exploaterar
- Verka för ökad driftsäkerhet. Speciell vikt läggs vid att elförsörjningen till IT-infrastrukturens knutpunkter säkerställs.
- Informera kommunens tjänstemän och politiker om nyheter och förändringar.
- Förankra bedömningar och beslut inom kommunen.
- Ansvara för uppföljning/revidering/utveckling av programmet för elektronisk kommunikation.

2012-10-01

5.3 Ledningssamordning

Ansvarig förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen/Tekniska enheten

Arbetsuppgifter:

- Sköta/uppdatera Ledningskollen och kommunens GIS-system.
- Sköta kontakter med infrastrukturägare via Ledningskollen.
- Se till att alla ledningsägare använder Ledningskollen
- Erbjuder nätägare samförläggning via Ledningskollen
- Informera om kommunal kanalisation (även regler för tillgång och upplåtelse)
- Bevaka marknadsutvecklingen avseende grävande aktörer
- Kontakter med företag som kan grovprojektera/detaljprojektera elektronisk kommunikation

Målet är att alla markförlagda ledningar ska finnas representerade i Ledningskollen.

5.4 Övriga arbetsuppgifter avseende elektronisk kommunikation

Arbetsuppgifter avseende elektronisk kommunikation som naturligt blir en del i den befintliga organisationen bildar inga nya ansvarsområden. De blir istället en utökning av arbetsuppgifterna för befintliga handläggare.

Exempel på sådana arbetsuppgifter är hantering av bygglov och ledningsrätter avseende anordningar för elektronisk kommunikation, upplåtelse av kommunal mark för IT-infrastruktur samt prissättning av tillstånd för ledning i mark, ledningsrätter och grävning.

